

بسم الله الرحمن الرحيم
دین و زندگی پایه دوازدهم
درس ششم
سنت های خداوند در زندگی
درسنامه

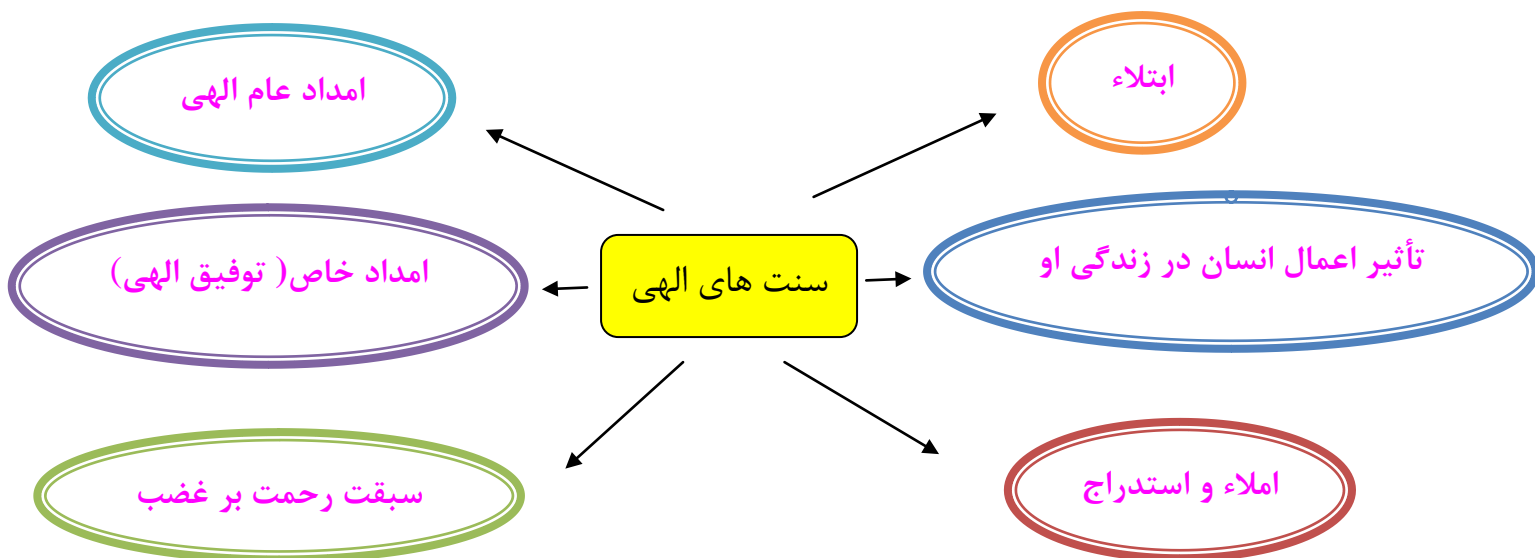
بر اساس تقدیر الهی ← جهان خلقت قانونمند است

آشنایی با نشانه های الهی
بهره مندی از طبیعت

شناخت قوانین جهان خلقت

نگرش صحیح نسبت به همه ی حوادث زندگی
دیدگاه ما را نسبت به حوادث جهان از دیگران ممتاز می سازد
در روابط ما با خدا، خود، دیگران و با خلقت تأثیر به سزایی دارد

شناخت قوانین حاکم
بر زندگی انسان ها

ابتلاء

هرکسی طعم مرگ را می چشد؛
و قطعاً ما شما را با شر و خیر می آزمایشیم
و به سوی ما بازگردانده می شوید.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ
وَ نَبَلُوكُمْ بِالْأَشْرِّ وَ الْخَيْرِ فِتْنَةً
وَ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

ابتلاء در لغت به معنای امتحان است

در اصطلاح دینی به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص سازد

سنت ابتلاء عام ترین و فراگیرترین قانون خداوند است

که ثابت و همیشگی است و شامل همه انسان ها در همه دوران ها می شود
امتحانی برای ماست تا روشن شود که ما نسبت به آن حادثه چه تصمیمی می گیریم و چگونه عمل می کنیم

عمل درست	←	رشد و کمال
عمل غلط	←	عقب ماندگی و خسران

امام صادق (علیه السلام):

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ	به راستی که مؤمن
بِمَنْزِلَةِ كَفَّةِ الْمِيزَانِ	به مانند کفه ترازوست
كُلَّمَا زِيدَ فِي إِيْمَانِهِ	هر اندازه ایمانش افزوده شود،
زِيدَ فِي بَلَايِهِ	امتحانش نیز افزوده می شود.

امداد عام الهی

كُلُّ نَمِيذٍ هُوْلَاءِ وَ هُوْلَاءِ
مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ
وَ مَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا
و عطای پروردگارت [از کسی] منع نشده است.
هر یک از اینان و آنان [دنیاطلبان و آخرت طلبان] ارامد می رسانیم
از عطای پروردگارت

پذیرش دعوت و هدایت شدن

دعوت انبیاء به دین الهی

لجاجت ورزیدن و ایستادن در مقابل حق

خداوند، سنت و قانون خود را بر این قرار داده که هر کس، هر کدام از این دو راه را برگزیند، بتواند از امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده استفاده کند تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به پیش رود.

امداد خاص (توفیق الهی)

وَ الَّذِيْنَ جَاهَدُوا فِيْنَا
لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا
وَ اِنَّ اللّٰهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِيْنَ
و کسانی که در راه ما جهاد [و تلاش] کنند
حتماً آنان را به راه های خود هدایت می کنیم.
و در حقیقت خداوند با نیکوکاران است.

در اصطلاح دینی، توفیق به معنای آسان نمودن است؛ یعنی خداوند شرایط و اسباب را برای کسی که با نیت پاک، قدم در راه حق می گذارد و در این راه سعی و تلاش می کند چنان فراهم می سازد که وی بتواند آسان تر به مقصد برسد.

سبقت رحمت بر غضب

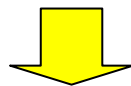
کسی که کار نیکي بياورد
ده برابر آن [پاداش] مي گيرد
و کسی که کار بدی بياورد
جز به اندازه آن کيفر نمی شود
و بر آنان ستم نمی شود.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ
فَلَهُ وَ عَشْرُ امثالِهَا
وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ
فَلَا يُجْزَى اِلَّا مِثْلَهَا
وَ هُمْ لَا يُظْلَمُونَ

عمل نیک ← خداوند چند برابر پاداش می دهد

عمل بد ← خداوند به اندازه خودش جزا می دهد

نمونه هایی از سبقت رحمت خدا بر غضب او

آمزش گناهان با توبه
آمزش برخی گناهان با انجام کار نیک
حفظ آبروی بندگان گناهکار
پذيرش عبادت اندک
رضایت سریع از کسی که طلب آمزش کرده

املاء و استدراج

و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند
به تدریج گرفتار عذابشان خواهیم کرد،
از آن راه که نمی دانند،
و به آنها مهلت می دهیم
همانا تدبیر من استوار است.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
سَنَسْتَدْرِجُهُمْ
مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ
وَ أَمْلَى لَهُمْ
إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ

اگر کسانی چنان در گناه و باطل پیش روند که از کار خود خرسند باشند و با حق دشمنی و لجاجت ورزند، خداوند به آنها فرصتی می دهد و بر امکانات و نعمت های آنان می افزاید و آنها این فرصت ها و نعمت ها را وسیله غوطه ور شدن در گناهان قرار می دهند و با اختیار و اراده خودشان به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک ترمی شوند این سنت که از جمله سنت های حاکم بر زندگی معاندان و غرق شدگان در گناه است، سنت املاء و استدراج نام دارد.

تأثیر اعمال انسان در زندگی او

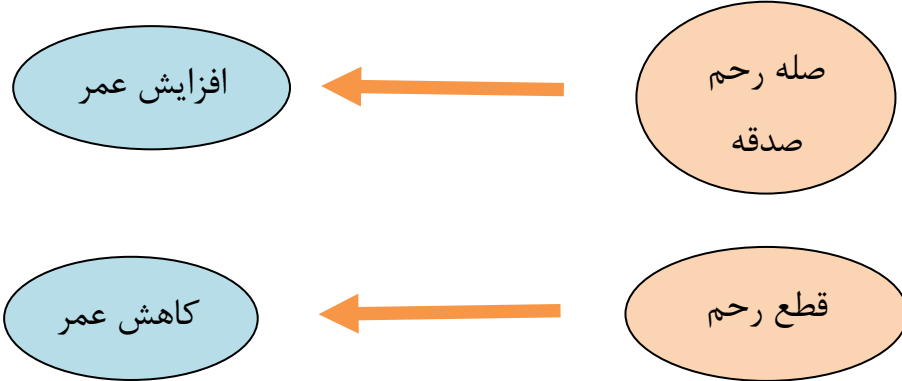
و اگر مردم شهرها ایمان آورده
و تقوا پیشه می کردند،
قطعاً برایشان می گشودیم
برکاتی از آسمان و زمین
ولی تکذیب کردند، پس آنان را گرفتار ساختیم
به [کیفر] آنچه مرتکب می شدند.

وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا
وَ اتَّقَوْا
لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم
بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ
وَ لَكِن كَذَّبُوا فَآَخَذْنَاهُم
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

امام صادق (علیه السلام):

مَنْ يَمُوتُ بِالذُّنُوبِ
أَكْثَرُ مِمَّنْ يَمُوتُ بِالْأَجَالِ
وَ مَنْ يَعِيشُ بِالْإِحْسَانِ
أَكْثَرُ مِمَّنْ يَعِيشُ بِالْأَعْمَارِ

کسانی که به واسطه گناه می میرند
از کسانی که به واسطه سرآمد عمرشان می میرند، بیشترند.
و کسانی که به سبب نیکوکاری زندگی دراز دارند،
از کسانی که به عمر اصلی زندگی می کنند، بیشترند

ظلم به دیگران
و افزایش گناه،
آثار زیان باری
از جمله نزول بلا
و عدم استجاب دعا
را به دنبال دارد

احسان به والدین،
امانت داری،
لقمه حلال،
آب دادن به درخت تشنه
یا سیراب کردن حیوانات
بر طرف کردن اندوه و غصه دیگران
زندگی را بهبود می بخشد.

تقوا و ایمان واقعی به خداوند ← سبب نزول برکات الهی